

СИСТЕМА
ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ
НА ДОКТОРАНТИ
В ИНСТИТУТА ЗА БАЛКАНИСТИКА С ЦЕНТЪР ПО ТРАКОЛОГИЯ
(ИБЦТ-БАН)

Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторантите в ИБЦТ-БАН е съобразена изцяло с действащите в страната нормативни уредби, свързани с третата степен на висшето образование, съответства на прилаганата в БАН система за оценка на качеството на обучение на докторанти и следва международно признати стандарти и процедури. Тя е насочена към съблюдаване на европейските принципи за иновативно образование, цели интегриране в европейската изследователска общност и гарантира постоянен мониторинг и устойчиво качество на обучението на докторантите.

Системата за осигуряване на качеството на обучение на докторантите в ИБЦТ- БАН е подчинена на следните принципи:

1. Поддържане на високо качество на научните изследвания. Осъществява се чрез ежегодна оценка на изследователската среда, атестация на учените на всеки три години и удостоверяване на критичната маса на научния потенциал в дадено научно направление.

2. Поддържане на високо качество на образователната дейност. Обучението на докторанти в Института за балканистика с Център по тракология се извършва в съответствие с утвърдената нормативна уредба в страната и вътрешните правила, разработени от БАН и ИБЦТ, въз основа на законовата нормативна база и съобразени със стандартите за качество в Европейското пространство за висше образование (ESG).

Основните звена, отговорни за прилагане на системата за качество, са Центърът за обучение към БАН, Научният съвет на ИБЦТ, персонална отговорност носят също ръководителите на секции и на Центъра по тракология, научните ръководители и консултанти на докторанта. Успешното прилагане на системата за осигуряване на качеството се подпомага и от Комисията за атестиране на докторантите и от Етичната комисия към БАН.

Основните нормативни документи, регламентиращи обучението на докторанти в докторската програма „Балкански литератури и култури“, са:

- Закон за висшето образование (ЗВО);
- Закон за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ);

- Правилник за прилагане на ЗРАСРБ;
- Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемането на академични длъжности в Българската академия на науките;
- Наредба за държавните изисквания за прием и обучение на докторантите;
- Устав на БАН;
- Правилник за дейността на Центъра за обучение (ЦО) при БАН и Академичния съвет (АС) на ЦО.

Въз основа на тях в рамките на дейността на ИБЦТ, свързана с обучението на докторанти, са разработени и се прилагат следните вътрешно-нормативни документи:

- Правилник за дейността на ИБЦТ;
- Правилник на НС на ИБЦТ;
- Приложение към Правилника на НС на ИБЦТ относно условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

В съответствие със ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Наредбата за държавните изисквания за приемане и обучение на докторантите (ДВ, бр. 90/2000 г.), ПМС № 90/2000 г., Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника за дейността на ЦО и АС при БАН, Правилника за дейността на ИБЦТ, в института са разработени и приети условията и редът за приемане и обучение на докторанти, отразени в Приложение към Правилника на НС на ИБЦТ относно условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, съответно в глава III „Приемане и обучение на докторанти в ИБЦТ“ и глава IV „Защита на дисертационни трудове за получаване на образователната и научна степен „доктор“ и научната степен „доктор на науките“ в ИБЦТ“.

Тези вътрешни нормативни документи уреждат всички въпроси, свързани с провеждането на конкурсните изпити, избора и зачисляването на докторантите, техните права и задължения, финансовото и материално-техническо осигуряване на обучението им. Те са съобразени и със стандартите за качество в Европейското пространство за висше образование (ESG).

Приемът и обучението на докторанти в ИБЦТ са съобразени с основната мисия и цели на институцията и отделните под-звена. Подготовката на докторантите е тясно свързана с научните цели и задачи на ИБЦТ.

3. Публично оповестяване на приетата система за оценка на качеството. Системата е достъпна на сайта на ИБЦТ, където освен това в раздел „Обучение“ се намира ясно формулирана „Процедура за обучение на докторанти в ИБЦТ-БАН“.

4. Осигуряване на атрактивна научна среда за изследвания в ИБЦТ-БАН с възможности за кариерно развитие в съответствие с Европейската харта на изследователите, Кодекса за поведение при наемане на изследователи и Правилника за дейността на ИБЦТ.

5. Осигуряване на оптимални и безопасни условия на труд в работните помещения в съответствие с изискванията на нормативните актове.

6. Осигуряване на интердисциплинарно обучение на докторантите чрез:

- Използване на системата от курсове на Центъра за обучение при БАН за допълване и обогатяване на различните изследователски дисциплини;
- Разширяване на сътрудничеството с други институти на БАН и университети за обмен на добри практики и идеи, свързани с мониторинг и повишаване на качеството на обучение на докторанти;
- Създаване на условия за научно ръководство и консултации на докторантите с научни ръководители от други научни организации и висши учебни заведения, вкл. от чужбина.

7. Обучение на докторантите за работа в екип, участие и управление на научни проекти, научна етика и др.

8. Насърчаване на научната изява на докторантите чрез участия в национални и международни конференции.

9. Осигуряване на възможности за международни контакти и опит на докторантите чрез участия в международни изследователски мрежи и различни видове мобилности (специализации, командировки за изследователска работа или участие в научни форуми).

10. Контрол, периодична отчетност и коригиращи действия, свързани с докторантското обучение:

- Контрол на процедурите по зачисляване и отчисляване, а също и на научното ръководство, напредъка на обучението чрез писмени тримесечни отчети пред секцията и ежегодни пред Научния съвет на ИБЦТ, докладване в писмен или устен вид на работни хипотези и подготвяни за печат статии пред секцията;
- Оповестяване на дейностите, свързани с докторантското обучение на сайта на института. Информацията за докторантското обучение се актуализира периодично в информационни база данни (Справка за Центъра за обучение на БАН, системата SONIX, Регистъра за научната

дейност, личните досиета на докторантите, които се съхраняват в канцеларията на ИБЦТ, НАЦИД);

- Анализират се резултатите от контрола и изпълнението на препоръките на НАОА за подобряване на качеството на обучение;
- Поддържане на бази данни, които да допринесат за подобряване на качеството на обучение на докторантите (например дигиталните ресурси на сайта на ИБЦТ).

11. Ясно дефиниране на отговорностите на докторанта и на неговия научен ръководител. Насърчаване на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант, в съгласие с нормативните изисквания и основните задължения на двете страни по изпълнение на докторантските програми:

- Строг контрол при провеждане на изпити по докторантската програма и при публикуване на научните резултати на докторанта по отношение на измами и плагиатство. Сигнали при забелязано плагиатство се отнасят към упълномощения орган в ИБЦТ (Комисия по академична етика);
- Осигуряване на възможност докторантите да изказват мнения и предложения за подобряване работата по изпълнение на докторантските програми. Това право на докторантите не трябва да противоречи на академичната свобода и право на научния ръководител да контролира хода на научните изследвания по време на обучението;
- Провеждане на регулярни срещи на докторантите с представители на ръководството на ИБЦТ. Обсъждане на резултатите от срещите на Директорски и Научен съвет и вземане на решения.

При установяване на проблеми, свързани с административната и учебната документация, се създава работна група за тяхното отстраняване.

Настоящата Система за осигуряване на качеството на обучение на докторанти в ИБЦТ-БАН е приета на заседание на 9.07.2024 г. на Научния съвет на Института за балканистика с Център по тракология при БАН с Протокол № 17, т. 1.

Директор:

(проф. д-р Румяна Прешленова)